

Uni-Terra
SZKOŁA PODSTAWOWA

I. Informacje wstępne

Szkoła Podstawowa „Uni Terra”
WYMAGANIA EDUKACYJNE 2025/2026

Przedmiot: Przyroda

Klasa: IV b

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. Prawo oświatowe, art. 44b i art. 44c, Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, poz. 365; Przedmiotowy System Oceniania (PSO).

Imię i nazwisko nauczyciela: Ewa Krysztofiak

II. Cele kształcenia ogólnego i szczegółowego

*Cele kształcenia – wymagania ogólne

A. Wiedza

1. Opanowanie podstawowego słownictwa przyrodniczego (biologicznego, geograficznego, z elementami słownictwa fizycznego i chemicznego).
2. Poznanie różnych sposobów prowadzenia obserwacji i orientacji w terenie.
3. Poznanie planów i map jako źródeł informacji geograficznych.
4. Poznanie układów budujących organizm człowieka (kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy).

5. Poznanie przyrodniczych i antropogenicznych składników środowiska, rozumienie prostych zależności między tymi składnikami.
6. Poznanie cech i zmian krajobrazu w najbliższej okolicy szkoły.

B. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie w tym korzystanie z różnych pomocy: planu, mapy, lupy, kompasu, taśmy mierniczej, lornetki itp. 2. Wykonywanie obserwacji i doświadczeń zgodnie z instrukcją (słowną, tekstową i graficzną), właściwe ich dokumentowanie i prezentowanie wyników.
3. Analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie, korzystanie z różnych źródeł informacji (np. własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów, technologii informacyjno-komunikacyjnych).
4. Wykorzystanie zdobytej wiedzy o budowie, higienie własnego organizmu w codziennym życiu.
5. Stosowanie zasad dbałości o własne zdrowie, w tym zapobieganie chorobom.
6. Wskazywanie przystosowań organizmów do środowiska życia i zdobywania pokarmu.
7. Dostrzeganie zależności występujących między poszczególnymi składnikami środowiska przyrodniczego, jak również między składnikami środowiska a działalnością człowieka.

***Realizowane treści – szczegółowe wymagania**

1. Sposoby poznawania przyrody. Uczeń:

- 1) opisuje sposoby poznawania przyrody, podaje różnice między eksperymentem, doświadczeniem a obserwacją;
- 2) podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie (lupa, kompas, taśma miernicza);
- 3) podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych;
- 4) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń przyrodniczych;
- 5) wymienia różne źródła wiedzy o przyrodzie;
- 6) korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie.

2. Orientacja w terenie. Uczeń:

- 1) opisuje przebieg linii widnokregu, wymienia nazwy kierunków głównych;
- 2) wyznacza kierunki główne za pomocą kompasu oraz kierunek północny za pomocą gnomonu i wskazuje je w terenie;
- 3) podaje różnice między planem a mapą;
- 4) rysuje plan różnych przedmiotów;
- 5) wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły;
- 6) odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą;
- 7) wskazuje na planie i mapie miejsce obserwacji i obiekty w najbliższym otoczeniu szkoły;
- 8) korzysta z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki;
- 9) wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia;
- 10) opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokregiem w ciągu doby i w ciągu roku;
- 11) wskazuje w terenie oraz na schemacie (lub horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia i w różnych porach roku.

3. Pogoda, składniki pogody, obserwacje pogody. Uczeń:

- 1) wymienia składniki pogody i podaje nazwy przyrządów służących do ich pomiaru (temperatura powietrza, zachmurzenie, opady i osady atmosferyczne, ciśnienie atmosferyczne, kierunek wiatru);
- 2) odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki;
- 3) prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności;
- 4) podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia;
- 5) podaje przykłady zastosowania termometru w różnych sytuacjach życia codziennego;
- 6) nazywa zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna i opisuje ich następstwa;
- 7) opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej);
- 8) opisuje i porównuje cechy pogody w różnych porach roku.

4. Ja i moje ciało. Uczeń:

- 1) wymienia układy budujące organizm człowieka: układ kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy i podaje ich podstawowe funkcje;
- 2) wskazuje na planszy, modelu i własnym ciele układy budujące organizm człowieka oraz narządy zmysłów;
- 3) opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego;
- 4) wymienia podstawowe zasady ochrony zmysłów wzroku i słuchu;
- 5) bada współdziałanie zmysłu smaku i węchu;
- 6) opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie.

5. Ja i moje otoczenie. Uczeń:

- 1) proponuje rodzaje wypoczynku i określa zasady bezpieczeństwa z nimi związane;
- 2) opisuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka, opisuje sposoby zapobiegania chorobom;
- 3) podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych i uzasadnia ich zastosowanie w przedmiotach codziennego użytku;
- 4) interpretuje oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych;
- 5) podaje zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi;
- 6) rozpoznaje rośliny trujące oraz zwierzęta jadowite i inne stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia;
- 7) prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry;
- 8) wyjaśnia, co to są uzależnienia, podaje ich przykłady i opisuje konsekwencje; uzasadnia, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych;
- 9) odszukuje na opakowaniach oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych i wyjaśnia ich znaczenie;
- 10) opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się).

6. Środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy. Uczeń:

- 1) rozpoznaje składniki przyrodyżywionej i nieożywionej w najbliższej okolicy szkoły;

- 2) rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy szkoły i miejsca zamieszkania;
- 3) tworzy model pagórka i doliny rzecznej oraz wskazuje ich elementy;
- 4) rozpoznaje skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania;
- 5) rozróżnia wody stojące i płynące, podaje ich nazwy oraz wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne;
- 6) wymienia i opisuje czynniki warunkujące życie na lądzie oraz przystosowania organizmów do życia;
- 7) rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy szkoły;
- 8) podaje nazwy warstw lasu, porównuje warunki abiotyczne w nich panujące; rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu; wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie;
- 9) odróżnia organizmy samożywne i cudzożywne, podaje podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania się, wskazuje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu;
- 10) rozpoznaje pospolite grzyby jadalne i trujące, opisuje znaczenie grzybów w przyrodzie i życiu człowieka;
- 11) obserwuje i podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego, podaje ich znaczenie dla człowieka;
- 12) określa warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody) i wskazuje przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia;
- 13) rozpoznaje i nazywa organizmy żyjące w wodzie.

7. Środowisko antropogeniczne i krajobraz najbliższej okolicy szkoły. Uczeń:

- 1) wskazuje w terenie składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy;
- 2) rozpoznaje w terenie i nazywa składniki środowiska antropogenicznego i określa ich funkcje;
- 3) określa zależności między składnikami środowiska przyrodniczego i antropogenicznego;
- 4) charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy;
- 5) opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii;
- 6) ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy;
- 7) wyjaśnia pochodzenie nazwy własnej miejscowości;
- 8) wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony;
- 9) ocenia krajobraz pod względem jego piękna oraz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego „małej ojczyzny”.

III. Zakres wymagań edukacyjnych

Załącznik nr 1

IV. Formy i metody sprawdzania wiedzy

a) Oceniane są następujące aktywności ucznia:

- sprawdziany;
- kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- aktywność na lekcji;
- udział w konkursach, kołach zainteresowań, projektach itp.

b) Kryteria oceny

Uczniowie neurotypowi i z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego jest bez odchylenia od poziomu normy intelektualnej.

100%	ocena celująca
99%-85%	ocena bardzo dobra
84%-70%	ocena dobra
69%-50%	ocena dostateczna
49%-35%	ocena dopuszczająca
> 34%	ocena niedostateczna

Dzieci z lekką lub sprzężoną niepełnosprawnością.

100%-95%	ocena celująca
94%-80%	ocena bardzo dobra
79%-60%	ocena dobra
59%-40%	ocena dostateczna
39%-20%	ocena dopuszczająca
> 19%	ocena niedostateczna

Ocenom bieżącym przyporządkowane są następujące wagi.

Sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów	Waga
Sprawdzian (S)	3
Kartkówka (K)	2
Odpowiedź (O)	2
Praca na lekcji (L)	1
Aktywność (A)	1
Nieprzygotowanie (NP)	1
Zeszyt/zeszyt ćwiczeń (Z)	1

Śródroczna/roczna ocena klasyfikacyjna jest wyrażana stopniem na podstawie średniej ważonej ocen bieżących zgodnie z tabelą.

Średnia ważona	Ocena klasyfikacyjna
mniej niż 1,5	1
co najmniej 1,5, ale mniej niż 2,5	2
co najmniej 2,5, ale mniej niż 3,5	3
co najmniej 3,5, ale mniej niż 4,5	4
co najmniej 4,5, ale mniej niż 5,5	5
co najmniej 5,5	6

V. Zasady poprawiania i uzyskiwania ocen wyższych

1. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji śródrocznej uzyskał ocenę niedostateczną, zobowiązany jest do zaliczenia materiału z pierwszego semestru w terminie i na zasadach ustalonych przez nauczyciela przedmiotu, nie później niż do dnia klasyfikacji rocznej. Oceny z poprawy zostaną wpisane do dziennika jako oceny bieżące w drugim semestrze i będą uwzględnione w klasyfikacji rocznej.

2. Przed klasyfikacją śródroczną i roczną nie przewiduje się dodatkowego zdawania materiału przez uczniów w celu podwyższenia oceny klasyfikacyjnej, z wyjątkiem sytuacji opisanej w punkcie 1.

3. Przed wystawieniem rocznej oceny klasyfikacyjnej nauczyciel może dodatkowo nagrodzić ucznia celującą lub bardzo dobrą oceną bieżącą za znaczący postęp (w szczególności, jeśli w II semestrze uczeń podwyższy ocenę o co najmniej pół stopnia w stosunku do śródrocznej oceny klasyfikacyjnej).

4. Laureaci wojewódzkich konkursów przedmiotowych organizowanych przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty oraz finaliści ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych uzyskują celującą roczną ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu, z którego zdobyli tytuł odpowiednio laureata lub finalisty.

VI. Dostosowanie wymagań

*Uwzględnianie trudności z zapamiętywaniem nazw, pojęć, procesów, cykli.

*W czasie odpowiedzi ustnych wspomaganie pytaniami naprowadzającymi, przydzielanie większej ilości czasu na przypomnienie terminów oraz na udzielenie odpowiedzi.

*Podczas uczenia stosowanie technik ułatwiających zapamiętywanie.

*Wprowadzanie metod aktywizujących, angażujących jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używanie urozmaiconych pomocy dydaktycznych oraz procesów nauczania.

*Różnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności.

*Przeprowadzanie sprawdzianów ustnych z ławki, niekiedy indywidualnie.

*Stosowanie powtórzeń trudniejszych partii materiału, utrwalanie treści.

*Stały nadzór, gdyż z chwilą występowania trudności, uczniowie łatwo rezygnują z pracy i mają tendencję do pozostawiania niedokończonych.

*Pozytywne bodźce w formie pochwały, zachęty, nagrody. Ważne jest nieustanne motywowanie do dalszych działań poprzez stosowanie różnego rodzaju wzmocnień.

*Stosowanie pochwał dla podejmowanego wysiłku i pomoc w budowaniu pozytywnego obrazu siebie.

*Wdrażanie uczniów do samodzielności.

*Wskazywanie na związek pomiędzy wiedzą nabywaną podczas zajęć a jej praktycznym wykorzystywaniem w różnych sytuacjach życia codziennego.

*W miarę możliwości wypracowywanie własnego warsztatu pracy z uczniami adekwatnie do trudności w nauce, uwzględniając powyższe propozycje i wskazówki w zakresie dostosowywania wymagań.

VII. Postawy i zachowania podlegające ocenie

Postawy i zachowania podlegające ocenie, obejmują przede wszystkim: wywiązywanie się z obowiązków ucznia, takie jak punktualność, obecność na zajęciach i aktywność; postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej i poszanowanie innych osób; dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych; a także kulturalne zachowanie w szkole i poza nią, szacunek dla nauczycieli i rówieśników oraz dbałość o mienie szkoły.

Pod uwagę będą brane takie zachowania jak:

1. uważne obserwowanie zjawisk przyrodniczych, dokładne i skrupulatne przeprowadzenie doświadczeń, posługiwanie się instrukcją przy wykonywaniu pomiarów i doświadczeń, sporządzanie notatek i opracowywanie wyników.

2. Dostrzeganie wielostronnej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka.

3. Właściwe reagowanie na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu.

4. Doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie.

5. Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia.

6. Doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.

7. Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez:

1) właściwe zachowania w środowisku przyrodniczym;

2) współodpowiedzialność za stan najbliższej okolicy;

3) działania na rzecz środowiska lokalnego;

4) wrażliwość na piękno natury, a także ładu i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy;

5) świadome działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony przyrody.

Ocenie będzie podlegała współpraca podczas wykonywania projektów/praca w grupach/praca w parach.

VIII. Uwagi końcowe

Uczeń oraz jego rodzice/prawni opiekunowie mają możliwość zapoznania się z treścią wymagań edukacyjnych. Dokument jest dostępny do wglądu u wychowawcy. W razie pytań lub wątpliwości istnieje możliwość omówienia zawartych w nim informacji podczas indywidualnej konsultacji z wychowawcą lub nauczycielem przedmiotu.

Podpis
rodzica

Podpis
ucznia

Nauczyciel przyrody
Ewa Krysztofiak